

Antton Garin Etxenike

*Hernani,
Gipuzkoa
(1942)*

Aurkibidea

Biografia

Hernaniko Andre-kalean jaio zen, egun Kardaberaz deitzen dioten horretan. Kirol zalea izan da beti eta mendiriz mendi elkarteko kidea. Herri mailako kultur bultzadan ere eragileetako bat izan da, batez ere bertso eskolen inguruko mugimenduan.

Zintak

HER-046

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2010-07-02
- **Iraupena:** 65 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Afalostean bertsoan

- **Erref:** HER-046/002
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:01:21. **Bukatu:** 00:03:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Adin tarte handia izan arren, bertso lagunak dira. Asko abesten zen lehen Hernanin. Lekuzaharra izeneko tabernan afaltzen zuten eta Julian parean bizi zelarik, hura ere batzen zitzaien otordu ondorengo bertsozara.

2. Amurizaren irakaspenak

- **Erref:** HER-046/003
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:03:38. **Bukatu:** 00:05:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Juliani "Aterpe" esaten diote, ezkon-etxeko izena du. Juanjo Uria alkate jarri zutenean, biei deitzen zieten bi-hiru bertso botatzeko. Amuriza maisu izan zuten ikastaro batean.

3. Hernani inguruan bertsoan

- **Erref:** HER-046/004
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:05:10. **Bukatu:** 00:07:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

1978an hasi ziren bertsoan. Antiguora, Lasartera eta inguruetara joaten ziren

kantura. Hernaniko auzoetako festetan ere aritzen ziren herri kirolariekin taldea osatuta. Hernanin elkarteek antolatuta bertso txapelketa egin zuten.

4. Usurbildarrekin desafioa

- **Erref:** HER-046/005
- **Iraupena:** 0:00:37. **Hasi:** 00:07:34. **Bukatu:** 00:08:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Usurbildarrekin bertso desafioa egin zuten hernaniarrek eta Galarretan mila lagun batu ziren ikustera.

5. Young Playko jaialdia grebalarien alde

- **Erref:** HER-046/007
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:10:03. **Bukatu:** 00:12:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Argiñarena, Tapia eta laurak ziren bertsoan Young Playn Orbegozoko grebalariei laguntzeko jaialdian. Hiruna mila pezeta eman zieten.

6. Pepe Gallinerori botatako bertsoak

- **Erref:** HER-046/010
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:16:07. **Bukatu:** 00:17:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Pepe Gallinero izenekoari bota zion koplak errezitatzen du Julianek. Sinko tabernan euskal giroa izaten zen.

7. Inauteriak eta San Juanak Hernanin

- **Erref:** HER-046/012
- **Iraupena:** 0:04:43. **Hasi:** 00:19:04. **Bukatu:** 00:23:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

<p>Gerra aurrean inauteri handia egiten zen. Udaberriko jaiaren izenpean inauteriak ospatzen hasi ziren frankismoan. Axeri dantza inauterietako dantza

da berez eta mantendu egin da San Juan bigarrenera aldatu zelako. Sokamuturra inauterietakoa zen eta San Juanetako festetara pasatu zuten.</p></p>

Transkripzioa

- Antton: Gaiñea Hernanik, aittua dakat -bueno, pixkat aldatu iten gea bidetik baiño-, Hernanik esaten zuen -nere aittak-eta aittua eta, gaiñea, argazki batzuk badare- oso iñauteriya haundiya ta oso politta zula. Bai. Baiño kriston iñauteriya omen zan Hernanin denboa haitan, e. Ze karrozak-eta itten omen zian Hernanin ta ze desfiliak eta ze zeak eta. Lo ke pasa ke, frankismuan denboan, Francok esan zun, batian in bihar dala ta ordun in zuen Tolosan jarri. Ta Hernanii Tolosak kendu emen ziyon iñauteriya Plaza Torosa zalako. Nere aittak beti hoi esaten zian: "Hernanin ez zeon plaza torosik, zezenak-ta kalia ibiltzen zian, ta Tolosak plaza torosa euki ta horregatik eman ziyeken hara". Baiño ordun ´e -honek esaten duna- udaberriko jaia, osea, "fiesta de primavera" jarri zuen, "iñauteriya" ez. Ya hoi debekatua zeon, izena.

- Ta udaberriko festa horren... izen horren azpin edo...

- "Fiesta de primavera" jarri zuen ta...

- Julian: Bai hoi jarri zuen. Horrekin tapatzen zan. Horrekin tapatzen zan.

- A.: Ta ordun Hernanik ee... ordun ´e batenbat bazan nahiko burua nahiko zuzen zekana udaletxian denboa haitan eta ordun iñauteriya Hernanikua, diximulukin pasa zuen dana San Juan biagarrenea. San Juan bigarrenian itten dian gauzak oain, ez hainbeste, oain karrozak-eta ez dia itten. Nik ezautu dittut, honek ´e igual bai...

- Bai.

- Karrozak Hernanin kuadrillak eta... eta zan iñauterin iten zianak. Axeri dantza da iñauterikua, Hernanikua. Ez da San Juanetakua ta. Da... berdaderamente da iñauterin... Ta Axeri dantza, gaiñea, esaten due... zala... Gu ibili gea hor, ta pixkat hola ibili giñan estudiatzen zeoze nunbait ´e ateatzen giñun ta ez giñun eze ateatzen. Baiño esaten zuen zala "Uno de los siete juegos que tenía el carnaval de Hernani". "Juegos" uste det nahi zuela esan... zenbat gauza dian. Igual Axeri dantza maxkuriyakin. Igual beste joku bat izango zan, ez dakit, igual sokatira o beste joku bat izango zan. O... ez dakit. Ta beste zazpin jokua o seiana ez omen due arrastoik bilatzen ´e. Bakarrikan Axeri Dantza geatu da, ta Axeri dantza geatu da San Juan bigarrenian sartu dalako. Bestela galduko zan, e.

- Ta Axeri dantza, ordia, zuek ttikiyak ziñatela, Julian, Axeri dantza San Juanetan itten al zan ordun?

- J.: Nik ez nun ezautu.

- A.: Ez?

- J.: Nik ez nun ezautu, nik ez nun ezautu.

- San Juanetan.

- J.: Eske gu San Juan egun... San Juanetan... puf... txikitan gu... eske guk kumuniyua in arte, bueno... [kolegioa etorri] aldea arte, gu ez giñan, ez Portugeseta ta herri-joera ´re ez.

- Baiño behin gaztia ziñala ta ordun akordatzen zea San Juanetan Axeri Dantza itten zana?

- J.: Gero bai ya gu soldadu sartu giñan garaiyian o hola.

- A.: Bai, hortxe ibiliko [naiz]. Nik badakit aldatu zuela hoi, diximulukin in zuela "bueno, bai? Ordun San Juan bigarrenea..." Eske San Juan lehen zan meza, prozesiyua... gauzak... errespetoko eguna izaten zan. Banda musikan kontziertua ta holako zeak. Geo gabian dantza, Tilosetan, ta ez dakit ze. Ta bigarrenea zan ya bueno... ez zan iya... bigarrenian zeozer, baiño in zuen hoi: iñauteriya bigarrenea sartu. Zezenak, sokamuturra, Axeri

dantza, Salida de txarangak, irteerak, gero... puf, karrozak ateatzen zian... bueno! tragantuan ta... Ni gogoatzen naiz mutil koxkorra ta ze karrozak ateatzen zuen! Hernaniko kuadrillak.

- J.: Korrida-ta izandu zan "el año cuarenta y cinco".

- A.: Bai, korrikaiyak ta holako zeak. Osea, "participativo" herriyana oso gutxi. San Juana zan beti espektakulua ekarri, in eta denak ikusi. Su artifizialak o luminarik. Nik etxian ikasi dittut izenak luminarik. Oain esaten due... beste izen batzuk. Bueno, su artifizialak esaten da; lehen luminarik. "Hamaiketan luminarik dia, e!", bueno! luminarik ikustea!

- Ta sokamuturra?

- A.: Sokamuturra ´re karnabaletakua, iñauteritakua, baiño horregatik pasa due... Dago bigarren... San Juan bigarreanean ta hirugarreanean; uste det laugarreanean itten dutela ya. Bueno, ni bi-hiru [bider] eondu naiz, baiño...

- Sokamuturrak badauka hemen...

- J.: Bai.

- A.: Bai.

-... Indarra.

- A.: Badaka bai. Ta oain, gaiñea, ez da lehen bezela itten. Lehen -ni ibili izandu naiz ta- zezena atzetik igual sokakin ibiltzen giñan sei-zortzi bat. Beti, gaiñea, soka utzi gabe. Oain, sasoia ordun korrika itteko, bai kalia gora ta behera ta... mekauden sos! Bueno....! Oain askotan zezena suelta uzten due ta benga!

8. Tximino ehiza

- **Erref:** HER-046/014
- **Iraupena:** 0:04:16. **Hasi:** 00:26:31. **Bukatu:** 00:30:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Galarreta frontoiaren ondoan zegoen zuhaitz batean tximinoa ehizatu zuen Julianek. 600 pezetan saldu zion Aierberi, diseatu zezan. La Vanguardia egunkariak atera zuen albistea, baita bertako egunkariak ere.

9. Santa Barbarako kanpai sokari botatako bertsoak

- **Erref:** HER-046/015
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:30:47. **Bukatu:** 00:32:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Santa Barbara ermitan elkarrekin kantatu zuteneko gogoan du Julianek. Han botatako bertsoa kantatzen du, kanpaiaren soka berriari jarria.

10. Apaizari botatako bertsoak

- **Erref:** HER-046/016

- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:32:26. **Bukatu:** 00:33:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Meza bukatuta, bertsoan egin izan dute Santa Barbaran. Apaizari botatako bertsoa kantatzen du Julianek.

11. Julian eta Anttonen omenaldiko bertsoak

- **Erref:** HER-046/017
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:33:56. **Bukatu:** 00:37:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Omenaldia jaso zuten biek. Ordukoa gogoan dute eta bertsoak kantatzen dituzte.

12. Julian eta Anttonentzat bertsoa

- **Erref:** HER-046/018
- **Iraupena:** 0:03:10. **Hasi:** 00:37:35. **Bukatu:** 00:40:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Biei egindako omenaldian argazki-liburua eman zieten. FERIA antolatzen hasi zirenean, jende aurrean bertsoan egin zuten lehen aldia izan zen. Liburuan datorren bertsoa kantatzen du Julianek.

13. Urrezko ezteingatik entzundako bertsoak

- **Erref:** HER-046/019
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:40:45. **Bukatu:** 00:43:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Julianek eta emazteak urrezko ezteiak egin zituzteneko bertsoak kantatzen ditu.

14. Bertso zaharrak

- **Erref:** HER-046/020
- **Iraupena:** 0:03:37. **Hasi:** 00:43:00. **Bukatu:** 00:46:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bertsoak

Laburpena:

Julianek gogoan dituen bertsoak kantatzen ditu, tartean Txirrita eta Peio Errotarenak.

15. Txirrita ren bertsoak

- **Erref:** HER-046/021
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:46:37. **Bukatu:** 00:47:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Katak » Bertsoak

Laburpena:

<p>Txirritaren bertsoak kantatzen ditu Julianek.</p>

16. Hernaniko urik onena

- **Erref:** HER-046/024
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 00:54:24. **Bukatu:** 00:58:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Hernaniko urik onena non hartzen den esaten dute. Iturriak non izan diren kontatzen dute.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-04-04

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com